

De Rechtbank van Eerste Aanleg te **DENDERMONDE** dertiende kamer, rechtdoende in strafzaken, heeft in haar openbare terechtzitting van 22 december 2006 het hiernavolgend **VONNIS** gewezen:

Not. nr. DE. 66.17.1668/95

Griffie nr.

IN DE ZAAK VAN HET OPENBAAR MINISTERIE TEGEN:

1.	, regent, geboren te	op	
	wonende te	;	
2.	zaakvoerder, geboren te	op	
	wonende te	;	
3.	zaakvoerder, geboren te	op	
	wonende te	;	
4.	, schrijnwerker, geboren te	op	
	wonende te	;	
5.	, werktuigkundige, geboren te	op	
	wonende te	;	
6.	, met maatschappelijke zetel te		

Verdacht van :

Te

door het wanbedrijf rechtstreeks te hebben uitgevoerd of aan de uitvoering te hebben meegewerkt, of door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp te hebben verleend dat het wanbedrijf niet had kunnen worden gepleegd, of door giften, beloften, bedreigingen, misbruik van gezag of van macht, misdadige kuiperijen of arglistigheden of het wanbedrijf rechtstreeks te hebben uitgeloofd, als dader of mededader in de zin van artikel 66 van het strafwetboek

A. - bij inbreuk op artikel 44 § 1-1., 64, eerste, tweede, derde en laatste lid en 65 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw (feiten tot en met 24 maart 1997)
- en vanaf 25 maart 1997 geformuleerd in de artikelen 42 § 1-1°, 66 eerste, tweede, derde en laatste lid en 68 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (feiten vanaf 25 maart 1997 tot en met 30 april 2000)

door het uitvoeren van werken, het in stand houden ervan, door het verkavelen van grondeigendom of hoe dan ook, inbreuk te hebben gemaakt op de voorschriften der bijzondere plannen van aanleg, op de bepalingen van de titels II en III of op die van de verordeningen, vastgesteld ter uitvoering van titel III en van het eerste hoofdstuk van titel IV van voormelde wet en voormeld decreet, namelijk door zonder voorafgaande schriftelijke en uitdrukkelijke vergunning van het college van burgemeester en schepenen gebouwd te hebben, een grond gebruikt te hebben voor het plaatsen van een of meer vaste inrichtingen, te hebben afgebroken, herbouwd of een bestaande woning te hebben verbouwd (instandhoudings- of onderhoudswerken uitgezonderd)

- feiten vanaf 1 mei 2000 strafbaar gesteld bij inbreuk op de artikelen 2, 99 § 1-1°, 146 al. 1-1°, 147, 149 en 204 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening de bij artikel 99 § 1,1° bepaalde handelingen, werken of wijzigingen hetzij zonder voorafgaande vergunning hetzij in strijd met de vergunning hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de vergunning hetzij in geval van schorsing van de vergunning te hebben uitgevoerd, voortgezet of in stand gehouden, door zonder stedenbouwkundige vergunning te hebben gebouwd, op een grond één of meer vaste inrichtingen te hebben geplaatst, een bestaande vaste inrichting of bestaand bouwwerk te hebben afgebroken, herbouwd, verbouwd of uitgebreid, met uitzondering van instandhoudings- of onderhoudswerken die geen betrekking hebben op de stabiliteit.

De strafsanctie voor het instandhouden van inbreuken, bedoeld in het eerste lid, 1°, 2°, 3°, 6° en 7° van artikel 146 van voormeld decreet, geldt niet voorzover de handelingen, werken, wijzigingen of het strijdige gebruik niet gelegen zijn in de ruimtelijk kwetsbare gebieden.

In casu:

1. (66.17.1668/95)

het niet naleven van de stedenbouwkundige vergunning d.d. 19 oktober 1994 afgeleverd door het College van burgemeester en schepenen (stuk 221) meer bepaald:

a) de eerste (bouwheer) en de tweede (bouwheer) vanaf 19 oktober 1994 tot 28 oktober 2003 en de zesde (bouwheer) vanaf 2 juli 1999 (namelijk de datum der inwerkingtreding van de wet tot invoering van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen) tot 28 oktober 2003:

het niet naleven van de voorwaarde dat de bestemming van "taverne-restaurant" strikt dient gerespecteerd te worden door de bestemming uit te breiden naar seminarie-vergaderruimte en feestzaal wat mogelijk werd gemaakt door de herindeling en herschikking van de lokalen (stuk 15 verso en 16);

b) de eerste (bouwheer), de tweede (bouwheer), de derde (aannemer-coördinator) en de vierde (aannemer)

op niet nader te bepalen data, in de periode van 1 februari 1995 (stuk 16 verso) tot en met 6 september 1995 (stakingsbevel) en minstens op 8 januari 1996 (stuk 47 verso), 19 augustus 1997 (stuk 56) en 4 november 1998 (stuk 74):

* Hoopje terug door het openbaar Ministerie tegen
(1° beklagende),
(2° beklagende),
(3° beklagende),
(4° beklagende),
(5° beklagende) en
(6° beklagende) op 8 januari 2007-

door het niet naleven van de architectuur, het concept en het materiaalgebruik van het gebouw zoals het vergund werd (stuk 11 en 16);

c) de eerste (bouwheer), de tweede (bouwheer) en de derde (aannemer-coördinator) op niet nader te bepalen data, in de periode van 1 februari 1995 (stuk 16 verso) tot en met 6 september 1995 (stakingsbevel):

het niet uitvoeren van de parking zoals vergund (stuk 16);

gelegen in woongebied met landelijk karakter volgens het gewestplan d.d. 7 november 1978 (stuk 1 verso) op perceel 19E (stuk 194).

2. (66.17.1668/95 vanaf stuk 144)
de eerste (bouwheer), de tweede (bouwheer) en de zesde (eigenaar) vanaf 28 oktober 2003 tot en met datum der dagvaarding (6 februari 2006)

het niet naleven van de voorwaardelijke stedenbouwkundige vergunning d.d. 28 oktober 2003 (stuk 158)

gelegen in woongebied met landelijk karakter volgens het gewestplan d.d. 7 november 1978 (stuk 1 verso) op perceel (stuk 194).

3. (66.17.3208/98)

a) de eerste (bouwheer) en de tweede (bouwheer) minstens op 18 september 1998 en op 10 april 2000 (66.17.1350/00)
de vijfde (aannemer) op 18 september 1998 en 10 april 2000
de zesde (bouwheer) op 10 april 2000 (66.17.1350/00)

het verharderen van de berm met asfalt dienstig als parking

b) de eerste (bouwheer) en de tweede (bouwheer) vanaf 18 september 1998 tot en met datum der dagvaarding
de zesde (bouwheer) vanaf 2 juli 1999 (namelijk de datum der inwerkingtreding van de wet tot invoering van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen) tot en met datum der dagvaarding (6 februari 2006):

het instandhouden van de onder A3a) omschreven wederrechtelijke werken

gelegen in ruimtelijk kwetsbaar gebied, meer bepaald in agrarisch landschappelijk waardevol gebied met ecologisch belang volgens het gewestplan d.d. 7 november 1978 (stuk 21).

B. (66.17.1668/95)

de eerste (bouwheer), de tweede (bouwheer) en de derde (aannemer-coördinator) op niet nader te bepalen data, in de periode van 1 februari 1995 (stuk 16 verso) tot en met 6 september 1995 (stakingsbevel):

- bij inbreuk op artikel 44 § 1, 2°, strafbaar gesteld door artikelen 64 en 65 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw (feiten tot en met 24 maart 1997)
- en vanaf 25 maart 1997 geformuleerd in de artikelen 42 § 1, 2°, strafbaar gesteld door artikelen 66, eerste, tweede en vijfde lid en 68 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (feiten vanaf 25 maart 1997 tot en met 30 april 2000)

door het uitvoeren van werken, het in stand houden ervan, door het verkavelen van grondeigendom of hoe dan ook, inbreuk te hebben gemaakt op de voorschriften der bijzondere plannen van aanleg, op de bepalingen van de titels II en III of op die van de verordeningen, vastgesteld ter uitvoering van titel III en van het eerste hoofdstuk van titel IV van voormelde wet en voormeld decreet,

namelijk door zonder voorafgaande schriftelijke en uitdrukkelijke vergunning van het college van burgemeester en schepenen het reliëf van de bodem aanmerkelijk te hebben gewijzigd,

- feiten vanaf 1 mei 2000 strafbaar gesteld bij inbreuk op de artikelen 2, 99 § 1-4°, 146 al. 1-1°, 147, 149 en 204 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening door het reliëf van de bodem aanmerkelijk te hebben gewijzigd zoals bepaald in artikel 99 § 1,4° en het voorlaatste lid.

De strafsanctie voor het instandhouden van inbreuken, bedoeld in het eerste lid, 1°, 2°, 3°, 6° en 7° van artikel 146 van voormeld decreet, geldt niet voorzover de handelingen, werken, wijzigingen of het strijdige gebruik niet gelegen zijn in de ruimtelijk kwetsbare gebieden.

het niet naleven van de stedenbouwkundige vergunning d.d. 4 maart 1992 afgeleverd door het College van burgemeester en schepenen (stuk 219) meer bepaald:

1. het aanleggen van een berm met een voetbreedte van 6,50 meter terwijl de vergunning voorzag in een voetbreedte van 2 meter;
2. een aanvullende ophoging van 0,49 meter te hebben verwezenlijkt; (stuk 16 en 27)

gelegen in woongebied met landelijk karakter volgens het gewestplan d.d. 7 november 1978 (stuk 1 verso) op perceel (stuk 194).

C. - bij inbreuk op de artikelen 68 en 83 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw (feiten tot en met 24 maart 1997)

- en vanaf 25 maart 1997 geformuleerd in het artikel 71 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (feiten vanaf 25 maart 1997 tot en met 30 april 2000)

door het werk of de handelingen te hebben voortgezet in strijd met het bevel tot staking, van de bekrachtigingsbeslissing of, in voorkomend geval, van de beschikking van de voorzitter

- feiten vanaf 1 mei 2000 strafbaar gesteld bij inbreuk op de artikelen 2, 146 al. 5°, 147, 149 en 204 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening handelingen, werken of wijzigingen voortgezet te hebben in strijd met het bevel tot staking, de bekrachtigingsbeslissing of, in voorkomend geval, de beschikking in kortgeding, zoals bepaald in artikel 146 5°

In casu

1. (66.17.1668/95) de eerste (bouwheer), de tweede (bouwheer), de derde (aannemer-coördinator) en de vierde (aannemer) op minstens 8 januari 1996 (stuk 47 verso), 19 augustus 1997 (stuk 56) en 4 november 1998 (stuk 74):

meer bepaald door het overhangend dak verder af te werken (stuk 47 verso, 56 en 74) ondanks het stakingsbevel d.d. 6 september 1995;

2. (66.LE.101637/02)

de eerste (bouwheer), de tweede (bouwheer) en de zesde (bouwheer)

a) op niet nader te bepalen data in de periode vanaf 1 februari 2002 (stuk 5) tot 17 april 2002 en minstens op 17 april 2002:

meer bepaald door het afbreken van een glazen veranda en het metselen van een muur aan de grote feestzaal (stuk 2) ondanks het stakingsbevel d.d. 4 november 1998 ;

b) op minstens 19 april 2002

meer bepaald door het verder afwerken van de voorgevel van de grote feestzaal (stuk 2) ondanks het stakingsbevel d.d. 4 november 1998;

3. (66.17.1350/00)

de eerste (bouwheer), de tweede (bouwheer), de vijfde (aannemer) en de zesde (bouwheer)

op minstens 10 april 2000:

meer bepaald het gelijk trekken met grond van de gelijkgrondse berm ondanks het stakingsbevel d.d. 19 september 1998.

Met de omstandigheid voor de tenlasteleggingen A, B en C dat de derde, de vierde en de vijfde personen zijn die wegens zijn beroep of activiteit, onroerende goederen kopen, verkavelen, te koop of te huur zetten, verkopen, of in huur hebben, bouwen of vaste of verplaatsbare inrichtingen opstellen of die bij die verrichtingen als tussenpersoon optreden in de zin van artikel 64 3de lid van de bovenvermelde wet van 29 maart 1962 en artikel 66 3de lid van het bovenvermelde decreet, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (feiten tot en met 30 april 2000).

Met de omstandigheid voor de derde, de vierde en de vijfde dat de tenlasteleggingen A, B en C gepleegd werden door instrumenterende ambtenaren, vastgoedmakelaars en andere personen die in de uitoefening van hun beroep of activiteit onroerende goederen verkopen, verkavelen, te koop, te huur zetten, verkopen of verhuren, bouwen of vaste of verplaatsbare inrichtingen ontwerpen en/of opstellen of personen die bij die verrichtingen als tussen personen optreden bij de uitoefening van hun beroep in de zin van art. 146 laatste lid van het decreet van 18 mei 1999 (feiten vanaf 1 mei 2000).

De kadastrale omschrijving van het onroerend goed dat het voorwerp van het misdrijf is, zijnde:

ligging:

- perceel
- perceel
- perceel

aard en oppervlakte:

- perceel restaurant, 53 a 64 ca
- perceel woeste grond 6 a 6 ca
- perceel hooiland 12 a 81 ca

wijk en nummer van het kadaster:

en de eigenaars ervan geïdentificeerd zijnde als:

- perceel
- zetel te

opgericht op 02/05/1995, met
met ondernemingsnummer

- perceel domein van het Vlaamse Gewest
  - perceel geboren te op
  - en geboren te
  - op beiden
- die de eigendomstitel hebben verkregen
- perceel krachtens de akte van aankoop verleden op 03/05/1995 geregistreerd op 09/05/1995;
  - perceel niet gekend;
  - perceel krachtens de akte van aankoop verleden op 22/10/1986 geregistreerd op 27/10/1986.

D. (64.96.160/96)

de eerste, de tweede vanaf minstens 14 september 1995 (stuk 11) tot 28 oktober 2003 (stuk 175 van 66.17.1668/95)

de zesde vanaf 2 juli 1999 (namelijk de datum der inwerkingtreding van de wet tot invoering van de strafrechtelijke aansprakelijkheid van rechtspersonen) tot 28 oktober 2003 (stuk 175 van 66.17.1668/95)

bij inbreuk op de artikelen 2, 3, 4 § 1 en 39 § 1 1° en § 2 en 46 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning (milieuvergunningsdecreet) en de artikelen 1 en 5 § 1 en bijlage 1 van het besluit van de Vlaamse regering van 6 februari 1991 houdende de vaststelling van het Vlaamse reglement betreffende de milieuvergunning (VLAREM I) zonder voorafgaande en schriftelijke vergunning van de overheid die krachtens artikel 9 van voormeld decreet bevoegd is daarover te beslissen, een vergunningsplichtige inrichting te hebben geëxploiteerd die overeenkomstig artikel 3 van het voormeld decreet, dat de indeling in drie klassen van inrichtingen voorschrijft, behoort tot klasse 2 van hinderlijke inrichtingen, namelijk het exploiteren van feestzalen en lokalen, wanneer deze een dansgelegenheid omvatten en de totale oppervlakte van de voor het publiek toegankelijke lokalen 100 m² of meer bedraagt, dat dient te worden gecatalogeerd onder rubriek 32.1. van bijlage 1 van VLAREM I.

Met de omstandigheid voor de eerste en de tweede dat de feiten omschreven onder de tenlasteleggingen A, B, C en D de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet zodat de verjaring van de strafvordering slechts een aanvang neemt op de datum van het laatst gepleegde feit, namelijk de dag der dagvaarding (6 februari 2006).

Met de omstandigheid voor de zesde dat de feiten omschreven onder de tenlasteleggingen A1a), A2, A3, C2, C3 en D de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet zodat de verjaring van de strafvordering slechts een aanvang neemt op de datum van het laatst gepleegde feit, namelijk de dag der dagvaarding (6 februari 2006).

Met de omstandigheid voor de derde dat de feiten omschreven onder de tenlasteleggingen A1b), A1c), B, C1 de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet zodat de verjaring van de strafvordering slechts een aanvang neemt op de datum van het laatst gepleegde feit, namelijk 4 november 1998.

De verjaring van de strafvordering tijdig en regelmatig gestuit zijnde binnen de vijf jaar te rekenen van de dag waarop het misdrijf werd gepleegd, met name en ondermeer door daden van onderzoek of vervolging, namelijk door het inlichtingenbulletin op naam van afgeleverd op 21 oktober 2003 waarbij

de feiten niet gepleegd werden vanaf 1 september 2003 waardoor artikel 24 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering zoals ingevoegd door artikel 3 van de wet van 11 december 1998 van toepassing blijft gelet op artikel 33 van de programmawet van 5 augustus 2003.

Met de omstandigheid voor de vierde dat de feiten omschreven onder de ten-lasteleggingen A1b) en C1 de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet zodat de verjaring van de strafvordering slechts een aanvang neemt op de datum van het laatst gepleegde feit, namelijk 4 november 1998.

De verjaring van de strafvordering tijdig en regelmatig gestuit zijnde binnen de vijf jaar te rekenen van de dag waarop het misdrijf werd gepleegd, met name en ondermeer door daden van onderzoek of vervolging, namelijk door het inlichtingenbulletin op naam van [redacted] afgeleverd op 21 oktober 2003 waarbij de feiten niet gepleegd werden vanaf 1 september 2003 waardoor artikel 24 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering zoals ingevoegd door artikel 3 van de wet van 11 december 1998 van toepassing blijft gelet op artikel 33 van de programmawet van 5 augustus 2003.

Met de omstandigheid voor de vijfde dat de feiten omschreven onder de ten-lasteleggingen A3a) en C3 de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet zodat de verjaring van de strafvordering slechts een aanvang neemt op de datum van het laatst gepleegde feit, namelijk 10 april 2000

De verjaring van de strafvordering tijdig en regelmatig gestuit zijnde binnen de vijf jaar te rekenen van de dag waarop het misdrijf werd gepleegd, met name en ondermeer door daden van onderzoek of vervolging, namelijk door het proces-verbaal d.d. 6 april 2005 (stuk 193 van 66.17.1668/95) waarbij de feiten niet gepleegd werden vanaf 1 september 2003 waardoor artikel 24 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering zoals ingevoegd door artikel 3 van de wet van 11 december 1998 van toepassing blijft gelet op artikel 33 van de programmawet van 5 augustus 2003.

ZIJNDE OOK INZAKE:

Het College van Burgemeester en Schepenen van [redacted]
de burelen gevestigd zijn te [redacted]

waarvan [redacted]

* *

De rechtbank nam kennis van:

- de rechtsgeldig betekende dagvaarding waarmee de zaak aanhangig werd gemaakt, tevens houdende dagstelling voor de terechtzitting dd. 3 april 2006;
- de overschrijving van de dagvaarding in de registers van de hypotheekbewaarder waarmee voldaan werd aan de vereisten van art. 160 DORO;
- het tussenvonniss van 3 april 2006 van deze kamer waarbij voor de zesde beklagde een lasthebber ad hoc werd aangesteld en de zaak in voortzetting werd gesteld naar de terechtzitting van 20 september 2006;
- de beschikking dd. 20 september 2006 waarmee de zaak op vraag van de verdediging en de eiser tot herstel werd uitgesteld naar de buitengewone terechtzitting dd. 16 oktober 2006;
- de processen-verbaal en de overige stukken van de rechtspleging.

De rechtbank aanhoorde op de openbare en buitengewone terechtzitting dd. 16 oktober 2006:

- de **eiser in herstel**, vertegenwoordigd door mr. _____, advocaat te _____
- het **openbaar ministerie**, waargenomen door _____ substituu-
tuut-procureur des Konings, in zijn middelen en eis:
- de beklaagden _____ en _____ voorge-
dragen door hun raadsman mr. _____ advocaat te _____
- de beklaagde _____ voorgedragen door zijn raadsman mr. _____
loco mr. _____ advocaat te _____
- de beklaagde _____ voorgedragen door zijn raadsman mr. _____
advocaat te _____
- de beklaagde _____ voorgedragen door zijn raadsman mr. _____
advocaat te _____
- de beklaagde _____ voorgedragen door de
lasthebber ad hoc, mr. _____ advocaat te _____ en bijgestaan
door mr. _____ advocaat te _____ en mr. _____ advocaat
te _____

1. Feitelijke elementen blijkend uit strafdossier

1.1

Op 6 juni 1995 werd door de toenmalige politie van _____ proces-
verbaal opgesteld op klacht van _____ inzake bouwovertradingen aan
het restaurant _____ Volgens de klager werden de bouwwerken niet con-
form de indiende en goedgekeurde plannen uitgevoerd (stuk 1, verso, subkaft I,
strafdossier).

Hierover verhoord verklaarde eerste beklaagde onder meer dat het bos tegenover
de handelszaak eigendom is van zesde beklaagde en dat het de bedoeling was om
daar een parking te maken. Via de technische dienst van _____
werd echter vernomen dat hiervoor geen toelating zou worden verleend.

Het indienen van een regularisatieaanvraag werd aangekondigd (stuk 2, subkaft I,
strafdossier).

1.2

Op 16 juni 1995 gaf klager _____ uiting aan zijn bezorgdheid omtrent het feit
dat nog verder werd gewerkt, ondanks de bouwovertrading. Volgens de klager
paste het gebouw niet in een landelijk en ecologisch gebied (stuk 8, verso, subkaft
I, strafdossier).

1.3

Bij controle door de politie op de technische dienst werd vastgesteld dat de in het
rood gearceerde delen op plan 1 (cf. stuk 11, subkaft I, strafdossier) een steden-
bouwkundige inbreuk inhielden. Dit werd vastgesteld naar aanleiding van de con-
trole van het rioolstelsel. Opnieuw werd een fotodossier samengesteld (stuk 14,
subkaft I, strafdossier).

1.4

Op 6 september 1995 stelde de politie samen met de gemachtigd stedenbouwkundig ambtenaar van vast dat de bouwwerken aan het eigendom van zesde beklagde werden uitgevoerd in strijd met de afgeleverde vergunningen:

- van 7 september 1998: bouwen van een woning met restaurant, taverne en tea-room;
- van 4 maart 1992: uitvoeren van een reliëfwijziging en rooien van bomen;
- van 19 oktober 1994: uitbreiden van bestaande taverne.

Er werd vastgesteld dat de bestemming 'woning/restaurant/taverne/tea-room' werd gewijzigd naar seminarie en vergaderruimte, ondanks de strikte bestemming 'taverne-restaurant' in de vergunning van 19 oktober 1994. Dit werd gerealiseerd door het herindelen en het herschikken van de lokalen en het uitvoeren van wijzigingen (stukken 15, 15verso, 16, 16verso, subkaft I, straf dossier).

Eerste beklagde erkende dat de werken niet werden uitgevoerd conform de reeds vergunde plannen van 19 oktober 1994. Hij erkende dat er een feestzaalinrichting werd opgericht, zonder aanvraag van een milieuvergunning terzake. Er werden regularisaties aangekondigd (stukken 16verso, 17, subkaft I, straf dossier).

Een fotodossier inzake de aan gang zijnde bouwwerken werden opgemaakt (stuk 7, subkaft I, straf dossier).

1.5

Op 6 september 1995 werd aan eerste beklagde een bericht van stopzetting van de werken voorgelegd (stuk 19, subkaft I, straf dossier), bekrachtigd door de burgemeester van (stuk 44, subkaft I, straf dossier).

1.6

Op 8 januari 1996 werd vastgesteld dat ondanks het stakingsbevel de bouwwerken verder werden uitgevoerd, namelijk isoleren van een overhangend dak (kroonlijsten) (cf. stukken 47verso en 48, subkaft I, straf dossier). Op 20 augustus 1987 geschieden vaststellingen in dezelfde zin. Deze werken werden uitgevoerd door vierde beklagde die verklaarde op de hoogte te zijn geweest van de stopzetting, doch op aandringen van de uitbaatster, zijnde tweede beklagde, te hebben verder gewerkt (stuk 55verso, subkaft I, straf dossier). Tweede beklagde verklaarde dat de werken in haar uitdrukkelijke opdracht geschieden en dat wanneer het dak niet verder werd geïsoleerd zij waterschade zouden lijden (stuk 57, subkaft I, straf dossier).

Op 4 november 1998 werd vastgesteld dat de dakoversteken verder werden afgewerkt (stuk 74, subkaft I, straf dossier) waarbij werd opgemerkt dat dit zeker geen herstellingswerken betroffen, doch wel de voortzetting van de eindafwerking, zoals ook blijkt uit de gevoegde foto's. De uitvoering geschiedde door vierde beklagde, die ook al op 20 augustus 1987 kennis kreeg van de stopzetting. Op 4 november 1997 werd opnieuw een bericht van stopzetting betekend, bekrachtigd door de burgemeester (stukken 82 en 83, subkaft I, straf dossier).

1.7

Op 26 april 2002 (stuk 104, subkaft I, straf dossier) drong de procureur des Konings bij de toenmalige AROHM van de Vlaamse gemeenschap aan op behandeling van het dossier met absolute voorrang en dit gelet op de omvang van de weder-

rechtelijk uitgevoerde werken en het aanslepen van het dossier.

De gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur deelde bij brief dd. 30 april 2002 (stuk 105, subkaft I, strafdossier) mee dat in het dossier "verbouwen restaurant-taverne" de regularisatieaanvraag door het college van burgemeester en schepenen werd geweigerd op 8 mei 2001. Het beroep tegen deze beslissing werd door de bestendige deputatie bij beslissing dd. (12 september 2002) deels ingewilligd. Tegen deze beslissing werd door het college van burgemeester en schepenen beroep ingesteld bij de minister. Bij beslissing van 28 oktober 2003 werd het beroep van het college van burgemeester en schepenen ingewilligd en werd de beslissing van 12 september 2002 van de bestendige deputatie houdende voorwaardelijke toekenning van een vergunning aan zesde beklagde vernietigd. Een stedenbouwkundige vergunning werd afgegeven onder zes voorwaarden:

- slooping van de berging voor meubelen, de veranda en de orangerie, evenals de verwijdering van de parking in landschappelijk waardevol agrarisch gebied met ecologisch karakter en de buitenterrassen aansluitend bij de te realiseren beeldentuin;
- beperking van de oppervlakte van het aan te leggen tuinterras tot maximum van de te verwijderen veranda;
- realiseren en in stand houden van een degelijke groenaanleg ter integratie van het gebouwencomplex in zijn omgeving;
- naleven van voorwaarden advies polderbestuur
- aanvragen vergunning bij afdeling i.v.m. gebruik van het gewestdomein ten behoeve van de speeltuin, waarbij dit gewestdomein geenszins als parking mag gebruikt worden;
- de voor het publiek toegankelijke ruimten mogen onder geen enkel beding als feestzaal gebruikt worden en kunnen enkel de functie van taverne en/of restaurant vervullen.

1.8

Gezien door het bestuur AHROM op 12 mei 2004 werd vastgesteld dat nog geen enkele voorwaarde opgelegd in de regularisatievergunning van 28 oktober 2003 werd vervuld, leidde de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur bij brief van 15 juni 2004 een herstelvordering in strekkende tot het uitvoeren van bouw of aanpassingswerken namelijk om te voldoen aan de gestelde voorwaarden (stukken 157 tot en met 161, subkaft I, strafdossier).

1.9

Op 3 maart 2005 werd architect verhoord (stuk 181, subkaft I, strafdossier). Hij verklaarde onder meer: *"Ik was aangestelde architect voor het verkrijgen van de bouwvergunning (...). Ik werd bij de aanvang van deze werken niet ingelicht. Ik had van de opdrachtgevers te horen gekregen dat de uitvoering van de werken met een jaar zou uitgesteld worden wegens de hoge kostprijs. Ongeveer een jaar later stelde ik persoonlijk vast (dat) de uitbreiding was gerealiseerd maar niet conform de goedgekeurde plannen. Ik heb geen enkele notie gehad van deze werken en heb aldus geen enkel toezicht uitgeoefend. Ik ben wel te weten gekomen van de uitvoerende aannemer wie mijn plannen had gewijzigd en het toezicht had uitgeoefend. Dit was (...). Ik heb weet van de uitvoerende aannemer dat hij nooit goedgekeurde plannen ter plaatse heeft gezien."*

1.10

Op 6 april 2005 werd door de politie van de politiezone vastgesteld dat de volgende inbreuken bleven bestaan:

- De bestaande parking en verharding is nog ongewijzigd. Het grasveld en de struiken werden nergens aangelegd.
- De orangerie is niet afgebroken. Rondom zijn verschillende terrassen zichtbaar.
- De berging voor het meubilair is niet afgebroken. Ter hoogte van deze plaatsen zijn er verschillende terrassen aangelegd.
- De verharding voor de ingang wordt gebruikt als terras, waar dit nergens op het plan is vermeld.

Bij een plaatsbezoek op 12 oktober 2005 werd vastgesteld dat de berging voor meubelen was afgebroken en dat de aangebouwde orangerie rechts grotendeels was afgebroken. Bij een nieuw plaatsbezoek op 23 augustus 2006 werd vastgesteld dat de afbraak van de orangerie rechts was uitgevoerd en de nieuwe ingang was afgewerkt (cf. technisch verslag dd. 8 september 2006 van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur).

1.11

Op 18 september 1998 werd proces-verbaal opgesteld inzake de verharding die werd aangebracht op de gelijkgrondse berm naast de rijbaan. De verharding werd aangebracht over een lengte van 94 meter variërend in breedte van 1,5 tot 5 meter. Hiervoor werd zwart asfaltschraapsel aangewend (stuk 2, subkaft II, straf dossier).

Tweede beklagde verklaarde dat deze werken werden uitgevoerd om de slechte toestand van de gelijkgrondse berm aan te pakken en om ongevallen te vermijden. Er werd geen vergunning aangevraagd. De werken werden uitgevoerd door vijfde beklagde.

Een bericht van stopzetting van de werken werd betekend, naderhand bekrachtigd door de burgemeester (stukken 11 en 14, subkaft II, straf dossier).

Vijfde beklagde erkende dat hij de werken uitvoerde op vraag van tweede beklagde. Hij stelde dat hij niet wist dat tweede beklagde niet beschikte over een vergunning.

Bij brief dd. 30 april 2002 (stuk 19, subkaft II, straf dossier) maakte de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur een herstellvordering over strekkende tot herstel in de oorspronkelijke staat wat impliceert het verwijderen van alle wederrechtelijk aangebrachte verhardingen.

1.12

Op 17 april 2002 werd proces-verbaal opgesteld (stuk 2, subkaft III, straf dossier) inzake de afbraak van een glazen veranda zonder vergunning. Verder werd vastgesteld dat aan de grote feestzaal isolatie tegen een muur in Ytongstenen werd geplaatst en voor deze isolatie werd een voorgevel gemetseld bestaande uit gevelstenen. De staking der werken werd bevolen, bekrachtigd door de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur. Tweede beklagde verklaarde dat zij deze werken niet wilde stil leggen.

2. Verjaring strafvordering

2.1 Stelling verdediging

De verdediging van de eerste en de tweede beklaagde wierp in termen van pleidooien en in een op de terechtzitting neergelegde schriftelijke conclusie op dat het verval van de strafvordering door verjaring zou zijn ingetreden.

2.2 Beoordeling

2.2.1

Voorafgaandelijk dient de rechtbank, zelfs ambtshalve, de verjaring van de strafvordering te onderzoeken. Slechts wanneer de strafvordering niet is verjaard, dienen de grieven van de partijen, zoals ontwikkeld in termen van pleidooien en in de schriftelijke conclusies en die uitsluitend de grond van de zaak raken, te worden ontmoet.

2.2.2

De verjaringstermijn van de strafvordering voortvloeiend uit de misdrijven voorwerp van de tenlasteleggingen A, B, C en D in al hun onderdelen, bedraagt telkens vijf jaren.

2.2.3

De ten laste gelegde feiten werden gepleegd vóór 1 september 2003, zodat de schorsing van de verjaring van de strafvordering vanaf de dag van de zitting waarop de strafvordering op de bij de wet bepaalde wijze bij het vonnisgerecht werd ingeleid, van toepassing is (oud art. 24 van de voorafgaande titel bij het Wetboek van Strafvordering, van toepassing vóór de inwerkingtreding op 1 september 2003 van de wet van 16 juli 2002, waarbij art. 24 V.T. Sv. integraal vervangen werd). Er dient bij de berekening van de verjaringstermijn dan ook rekening te worden gehouden met eventuele periodes van schorsing van de verjaring.

2.2.4

Er dient opgemerkt te worden dat de eerste, de tweede en de derde beklaagde vervolgd worden voor een instandhoudingmisdrijf, zodat de problematiek van de al dan niet strafbaarheid van het instandhoudingmisdrijf derhalve aan de orde is.

Bij arrest nr. van 19 januari 2005 van het arbitragehof werd als volgt beslist:

“1. vernietigt in artikel 146, derde lid, van het decreet van het Vlaams Gewest van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, zoals toegevoegd bij artikel 7 van het decreet van het Vlaamse Gewest van 4 juni 2003, de woorden “voorzover ze geen onaanvaardbare stedenbouwkundige hinder veroorzaken voor de omwonenden of voorzover ze geen ernstige inbreuk vormen op de stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming krachtens het ruimtelijk uitvoeringsplan of plan van aanleg (...)”.

Deze vernietiging heeft tot gevolg dat thans *de strafsanctie niet meer geldt* voor de instandhouding van stedenbouwmisdrijven, voor zover het voorwerp van het misdrijf niet in een *ruimtelijk kwetsbaar gebied* gelegen is, gezien het derde lid van artikel 146 DORO thans luidt: *“De strafsanctie voor het instandhouden van inbreuken, bedoeld in het eerste lid, 1°, 2°, 3°, 6° en 7°, geldt niet voorzover de han-*

delingen, werken, wijzigingen of het strijke gebruik niet gelegen zijn in de ruimtelijk kwetsbare gebieden.”

2.2.5

De feiten onder A.3.b werden gepleegd in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied met ecologisch belang wat een ruimtelijk kwetsbaar gebied is. Het is inderdaad thans uitgemaakte zaak dat landschappelijk waardevol agrarisch gebied dient gerangschikt te worden onder de ruimtelijk kwetsbare gebieden (cf. Arbitragehof nr. van 17 mei 2006, www.arbitrage.be; Cass. 20 december 2005, www.cass.be, noot; Antwerpen 8 november 2005, *T.Strafr.* 2006, 217, noot; Gent (10de kamer), 4 maart 2005, *T.M.R.* 2005, 537; Brussel (15de kamer), 18 november 2003, *T.M.R.* 2004, 582; Gent, 8 oktober 2004, *T.R.O.S.* 2004, 188; Corr. Dendermonde (13de kamer), 14 november 2005, *T.M.R.* 2006, 221; Corr. Gent (21ste kamer), 28 juni 2005, *T.M.R.* 2005, 717; Corr. Mechelen (11de kamer), 4 mei 2005, *T.M.R.* 2005, 602; Corr. Gent (19de kamer), 7 februari 2005, *T.M.R.* 2005, 546; Corr. Gent (21ste kamer), 18 januari 2005, *T.M.R.* 2006, 133; Corr. Gent (21ste kamer), 25 mei 2004, *T.M.R.* 2004, 115; Corr. Dendermonde (13de kamer), 20 oktober 2003, *T.M.R.* 2004, 108). Het instandhoudingsmisdrijf is houdt het verzuim in om aan het bestaan van wederrechtelijk uitgevoerde werken een einde te maken en het misdrijf van instandhouding bestaat in schuldig verzuim terzake (vgl. Cass. 13 mei 1986, *Pas.* 1986, I, 1112, A.C. 1985-86, 1236, R.W. 1987-88, 674, noot A. Vandeplass, www.cass.be; Cass. 19 september 1989, *Pas.* 1990, I, 73, A.C. 1989-90, 80, R.W. 1989-90, 777, noot A. Vandeplass, www.cass.be; Cass. 14 november 1990, *Pas.* 1991, I, 277, A.C. 1990-91, 308, www.cass.be; Cass. 4 februari 2003, www.cass.be, *T.M.R.*, 2003, 389). Het instandhoudingsmisdrijf is uiteraard een voortdurend en geen aflopend misdrijf. Aldus werd door het openbaar ministerie in de dagvaarding terecht vermeld dat de verjaring van de strafvordering slechts een aanvang neemt op de datum van het laatste gepleegde feit, namelijk de datum van de dagvaarding, zijnde 7 februari 2006.

2.2.6

De feiten voorwerp van de tenlastelegging A, B, C en D zijn, spijs wat de verdediging voorhoudt, wel degelijk de uitvoering van een zelfde misdadig opzet. Waar, mocht de verjaringproblematiek niet ter sprake kunnen komen, de verdediging nooit zou voorhouden dat de feiten niet verbonden zijn door eenheid van opzet, dient vastgesteld te worden dat de opsplitsing die de verdediging inzake eenheid van opzet tussen de onderscheiden tenlasteleggingen wil maken, kunstmatig is. De ten laste gelegde feiten houden allen verband met stedenbouwkundige of milieu-inbreuken in het kader van de uitbating van de handelszaak

Dit geldt ook voor de verharding van de strook, die duidelijk in het kader van bereikbaarheid en comfort door en voor de klandizie werd gerealiseerd en zelfs als parking werd aangewend, zoals ook blijkt uit de verklaringen van de uitbaters. Gelet op het gegeven dat de feiten onder A, B, C en D de opeenvolgende en voortgezette uitvoering zijn van een zelfde misdadig opzet en zij dus één strafbaar feit uitmaken, neemt de verjaring van de strafvordering slechts een aanvang op de datum van dagvaarding of 7 februari 2006. Het is duidelijk dat voor eerste, tweede en zesde beklagde en zonder dat nadere stuitingdata of schorsingdata dienen te worden onderzocht, de verjaring van de strafvordering nog niet aan de orde is, waarbij de rechtbank verwijst naar de beoordeling van het bewezen karakter van de feiten onder A.3.b hierna besproken, gezien eenheid van opzet uiteraard enkel met bewezen feiten kan worden weerhouden.

2.2.7

Voor de derde, vierde en vijfde beklagde stelt de rechtbank ambtshalve vast dat het verval van de strafvordering door verjaring van de feiten wat hen betreft evenmin aan de orde is. Artikel 22, lid 2 V.T. Sv. bepaalt dat de werking van een stuitingdaad geldt zelfs ten aanzien van personen die daarbij niet betrokken waren. De gevolgen voor de verjaring van daden van onderzoek of van vervolging gesteld ten aanzien van één deelnemer aan het misdrijf strekken zich uit tot de mededaders, ook al zijn deze totaal vreemd aan de betrokken handeling (vgl. R. Verstraeten, *Handboek Strafvordering*, Maklu 2005, nr. 232-233, met verwijzing naar: Cass. 5 april 1996, A.C. 1996, nr. 111; Cass. 15 april 1997, A.C. 1997, nr. 187) en zelfs al worden ze pas later in de procedure betrokken (Cass. 3 mei 1977, *Pas.* 1977, I, 894). Het afleveren van het inlichtingenbulletin op naam van eerste beklagde op 21 oktober 2003 is als daad van vervolging een geldige stuitingdaad ten aanzien van elk van de vermelde beklagden (3de, 4de en 5de) zodat ook voor hen de verjaring van de strafvordering nog niet aan de orde is.

3. Gegrondheid strafvordering

3.1 Tenlastelegging A

3.1.1 Tenlastelegging A.1.a

3.1.1.1 Standpunt verdediging

In haar verweer valt de verdediging de vergunningvoorwaarde zelf aan als zou de vergunningverlenende overheid de bevoegdheid niet gehad hebben terzake een "verbod" op te leggen. Verder wordt gesteld dat het begrip 'feestzaal' onduidelijk is en niet kan bepaald worden. Tenslotte stelt de verdediging dat zowel de bestemming restaurant/taverne als de bestemming feestzaal vallen onder dezelfde hoofd-functie in het kader van vergunningplichtige functiewijzigingen en het besluit van de Vlaamse regering van 14 april 2000.

3.1.1.2 Beoordeling rechtbank

Spijts het verweer blijkt naar het oordeel van de rechtbank uit de gegevens van het strafdossier afdoende dat inbreuk werd gepleegd op de voorwaarde van stedenbouwkundige vergunning dd. 19 oktober 1994 dat de voor het publiek toegankelijke ruimten onder geen beding als feestzaal mochten worden aangewend en de bestemming 'taverne-restaurant' strikt dient te worden geïnterpreteerd.

In tegenstelling met wat de verdediging voorhoudt is de betrokken vergunningvoorwaarde wel duidelijk en kan deze als een geldige voorwaarde in aanmerking worden genomen. Uit de motieven van de vergunningverlenende overheid blijkt duidelijk dat de bewuste voorwaarde om redenen van een goede ruimtelijke ordening werd opgelegd, gezien het uitbaten van een feestzaal de draagkracht van de omgeving zou overstijgen.

De vervolging onder A.1 slaat enkel op het niet naleven van de vergunning van de stedenbouwkundige vergunning en viseert niet een niet vergunde functiewijziging.

Tenslotte is het niet ernstig voor te houden dat niet zou bepaald kunnen worden wat onder een 'feestzaal' dient verstaan te worden. In het kader van deze tenlastelegging dienen niet de criteria van het milieuvergunningdecreet in aanmerking te worden genomen. Taalkundig en in de concrete feiten is een feestzaal eenvoudig-

weg een zaal uitgerust om feesten in te houden. Er kan gelet op de feitelijke elementen in het dossier geen twijfel bestaan dat eerste, tweede en zesde beklagden op commerciële basis feesten organiseerden of lieten organiseren in hun instelling. Er stelt zich dan ook geen enkel probleem inzake het legaliteitsbeginsel: de beklagden wisten of behoorden te weten in de context van de feiten waaraan zij zich bij deze voorwaarde te houden hadden. In het kader van deze tenlastelegging – niet naleven van de voorwaarden van de stedenbouwkundige vergunning – kan wel degelijk vastgesteld worden dat deze voorwaarde niet werd nageleefd door het regelmatig organiseren van feesten in lokalen die ook duidelijk daartoe waren ingericht. De verwarring die de verdediging tracht te creëren door verwijzing naar feestzaal als milieuvergunningplichtige activiteit, de vermeende begripsonduidelijkheid, de vermeende onbevoegdheid om deze voorwaarde te stellen en de miskennis van het legaliteitsbeginsel kan derhalve niet worden ingevolg.

De verdediging verwacht duidelijk de mogelijkheid voor de vergunningverlenende overheid om door middel van het stellen van voorwaarden de stedenbouwkundige vergunning in te perken met de vergunningplichtige functiewijziging. Dat zowel de activiteit 'taverne/restaurant' als de activiteit 'feestzaal' valt onder de functie 'handel, horeca, kantoorfunctie en diensten' neemt niet weg dat de vergunningverlenende overheid binnen die functie zowel de ene als de andere activiteit aan voorwaarden kan onderwerpen.

3.1.2 Tenlastelegging A.1.b-c, A.2

Het niet naleven van de stedenbouwkundige vergunning door het niet naleven van de architectuur, het concept en het materiaalgebruik van het gebouw blijkt duidelijk uit de vaststellingen en werd door eerste en tweede beklagde ook erkend, zoals hiervoor aangegeven. De feiten voorwerp van de vermelde tenlasteleggingen zijn naar het oordeel van de rechtbank dan ook bewezen.

Deze feiten dienen zowel eerste en tweede beklagde als derde beklagde te worden toegerekend, gezien deze optraden als bouwheer en bewust de stedenbouwkundige vergunning negeerden. De feiten dienen ook aan derde beklagde te worden toegerekend, gezien deze handelde als aannemer-coördinator en hij duidelijk wist dat de vergunde plannen niet gevolgd werden, zoals ook blijkt uit de hiervoor aangehaalde verklaring van de architect. Derde beklagde handelde als coördinator van de (ruw)bouwwerken, hanteerde de plannen en was dus zeker en vast op de hoogte van de afwijkingen, die hij bovendien coördineerde.

3.1.3 Tenlastelegging A.3

3.1.3.1 Standpunt verdediging

De verdediging van eerste, tweede en zesde beklagde vraagt dat de rechtbank bij toepassing van artikel 159 van de Grondwet het gewestplanvoorschrift van landschappelijk waardevol agrarisch gebied met ecologisch belang als onwettig buiten toepassing zou laten. Deze onwettigheid zou bestaan in het feit dat dit gewestplanvoorschrift achterhaald en onuitvoerbaar zou zijn als gevolg van de aanleg van het nieuwe gedeelte van _____ waardoor het bewuste gedeelte van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied als het ware werd afgezonderd en volgens de verdediging de functie van landschappelijk waardevol agrarisch gebied met ecologisch belang niet meer kan vervullen. Volgens de verdediging zou door het behoud van het bestemmingvoorschrift 'landschappelijk waardevol agrarisch' het gelijkheidbeginsel geschonden zijn, nu hen het recht op een bepaald bestemmingvoorschrift ontnomen wordt en eenieder gelijk recht heeft op een bepaald bestemmingvoorschrift. Volgens de verdediging lijkt het 'logischer' de bewuste zone als landelijk woongebied in te kleuren.

3.1.3.2 Beoordeling

Uit de vaststellingen blijkt duidelijk dat de berm met asfaltgrind werd verhard met als bedoeling deze als parking te gebruiken. Beklaagden erkennen overigens uitdrukkelijk – ook in de schriftelijke conclusie – deze berm effectief als parking voor de klanten aan te wenden en hiertoe ingericht te hebben. Er is voor deze verharding geen stedenbouwkundige vergunning voorhanden, zodat de tenlastelegging A.3 bewezen is.

De rechtbank kan de stelling van de verdediging inzake de vermeende onwettigheid van het bestemmingvoorschrift niet bijtreden.

Artikel 159 van de Grondwet bepaalt dat de hoven en rechtbanken de algemene, provinciale en plaatselijke besluiten en verordeningen alleen toepassen in zoverre zij met de wet overeenstemmen.

Uit geen enkel element blijkt dat het bestemmingvoorschrift van het gewestplan Dendermonde niet met de wet zou overeenstemmen. Hiertoe werd beslist door de bevoegde overheid en het bestemmingvoorschrift strookt zowel intern als extern met de wet.

Het behoort geenszins tot de bevoegdheid van de rechtbank om bij toepassing van artikel 159 van de Grondwet de facto het bestemmingvoorschrift te wijzigen, laat staan louter om individuele belangen te dienen. Ten onrechte roept de verdediging het algemeen belang in, nu de bedoelde wijziging van het gewestplanvoorschrift duidelijk enkel de particuliere (economische) belangen van eerste, tweede en zesde beklagde kan dienen. Hoe dan ook werd het bestemmingvoorschrift door de bevoegde overheid niet gewijzigd zodat het nog geldend is. Het feit dat in bepaalde adviezen en door de beklagden de wijziging wenselijk wordt geacht, ontnemt het bestaande bestemmingvoorschrift niet haar wettigheid. De opgeworpen exceptie van onwettigheid moet dan ook verworpen worden.

Het schuldig verzuim om aan de wederrechtelijke toestand van de verharde berm een einde te maken is voorhanden in hoofde van eerste, tweede en zesde beklagde zodat de tenlastelegging A.3.b bewezen is en elk van hen dient te worden toegerekend.

De rechtbank is van oordeel dat uit de gegevens van het strafdossier onvoldoende blijkt dat de feiten onder A.3.a ook aan vijfde beklagde kunnen worden toegerekend. Er kan niet worden uitgemaakt of vijfde beklagde bij het uitvoeren van de hem door tweede beklagde opgedragen werken willens en wetens de wet schond. Vijfde beklagde dient dan ook zonder kosten te worden vrijgesproken.

3.1.4 Tenlastelegging B.1 en B.2

Uit de vaststellingen blijkt afdoende dat de voorwaarden van de stedenbouwkundige vergunning van 4 maart 1992 (stuk 219, subkaf I, strafdossier) niet werden nageleefd. Deze feiten dienen toegerekend te worden aan eerste, tweede en derde beklagden.

3.1.5 Tenlastelegging C.1, C.2 (a en b) en c3

Uit de vaststellingen vervat in het strafdossier, zoals hiervoor ook beknopt aangehaald, blijkt afdoende dat ondanks de stakingsbevelen verder werken werden uitgevoerd. De verbalisanten baseerden hun vaststellingen op een vergelijking van de situatie ter plaatse met de oorspronkelijke vergunde plannen. Het fotodossier toont ook aan dat er duidelijk sprake was van een verdere eindafwerking. Het aange-

voerde feitelijk verweer is totaal naast de kwestie en kan niet worden bijgetreden.

Deze feiten dienen te worden toegerekend zoals voorzien in de dagvaarding, nu eerste en tweede beklaagde en zesde beklaagde optraden als bouwheer en derde beklaagde als aannemer-coördinator. Vierde beklaagde trad op als uitvoerder van de schrijnwerken (C.1) en handelde wetens en willens, nu hij goed op de hoogte was van het stakingsbevel en niettemin toch verder afwerkte, weliswaar op uitdrukkelijk verzoek van de bouwheer.

3.1.6 Tenlastelegging D

In weerwil met wat de verdediging voorhoudt, blijkt uit de gegevens van het straf-dossier dat wel een milieuvergunningplichtige feestzaal wordt uitgebaut.

De oorspronkelijke milieuaanvraag ingediend door zesde beklaagde strekte overigens tot het uitbaten van een taverne-restaurant met feestzalen (stuk 10, subkaft V, strafdossier). Uit vaststellingen in het kader van nachtlawaai blijkt dat er wel degelijk feesten werden georganiseerd, o.a. huwelijksfeesten. De uitzondering waarop de verdediging zich meent te kunnen beroepen om te stellen dat de uitbating als feestzaal niet milieuvergunningplichtig was, strookt niet met de concrete feitelijke toestand.

4. Verzwarende omstandigheden

De doelgroep van de verzwarende omstandigheid van de professioneel zoals voorzien in art. 66 van het stedenbouwdecreet van 1996 is zeer ruim. Voor het aanwezig zijn van de verzwarende omstandigheid is niet vereist dat de beklaagde dit uitsluitend als beroep doet en volstaat *enige activiteit* op dit vlak (cf. Gent, (10^e k.), 14 april 2000, *T.M.R.* 2000/3, 253; Corr. Gent, 2 december 2002, *T.M.R.* 2003/4, 415) en slaat dit ook op de zaakvoerder(s) (of bestuurder(s)) van een vennootschap die een doel van aankoop, verkoop en beheer van onroerend goed hebben (cf. J. Van den Berghe, F. Van Acker, P. Vansant, "Handhaving ruimtelijke ordening", in *Zakboekje ruimtelijke ordening 2006*, Kluwer, 2006, 677).

De wetgever heeft een duidelijke keuze gemaakt voor het aanzienlijk zwaarder bestraffen van elke professioneel die onroerende goederen (ver)koopt, (ver)huurt, bouwt enz.. De voorziene minimumstraffen bij toepassing van de strafverzwaring zijn een gevangenisstraf van 15 dagen en/of een geldboete van 2.000,00 (euro).

De verzwarende omstandigheid zoals voorzien door art. 64, 3de lid van de wet van 29 maart 1962, navolgend art. 66 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening en zoals thans voorzien in art. 146, tweede lid DORO - is voor de derde en de vierde beklaagde duidelijk aanwezig en wordt door de rechtbank aangenomen: de derde beklaagde was bouwcoördinator en de vierde beklaagde aannemer schrijnwerken.

Deze verzwarende omstandigheid zoals voorzien door art. 66 van het decreet, gecoördineerd op 22 oktober 1996 – zoals thans, voor feiten vanaf 1 mei 2000 voorzien in art. 146, tweede lid DORO - is ook voor eerste, tweede en zesde beklaagde duidelijk aanwezig en wordt door de rechtbank, zoals hierna in het dispositief bepaald, bij de misdrijfomschrijving van de tenlasteleggingen A, B en C van de aanhangig makende dagvaarding gevoegd. De verdediging werd hiervan bij tussenvonnis dd. 3 april 2006 vooraf ingelicht en uitgenodigd zich hierover te verdedigen. Van enige schending van de rechten van verdediging zoals voorzien in art. 6 E.V.R.M en art. 14 I.V.B.P.R, zoals de verdediging voorhoudt, is dan ook

geen sprake.

5. Straftoemeting

5.1

De feiten die voorwerp zijn van de vermelde tenlasteleggingen zijn zoals hierna bepaald de uitvoering van één ongeoorloofd besluit, gezien zij zodanig in verband staan dat zij als één voortgezette handeling moeten worden beschouwd en zij dus maar één misdrijf uitmaken. Overeenkomstig artikel 65, eerste lid van het Strafwetboek dient derhalve voor die misdrijven telkens slechts één straf te worden uitgesproken, namelijk als volgt:

- voor eerste en tweede beklaagde: A 1a-b-c, A2, A3a-b, B1-2, C1, C2 a-b, C3 en D
- voor derde beklaagde: A 1b-c, B1, B2, C1
- voor vierde beklaagde: A1b en C1
- voor zesde beklaagde: A 1a , A2, A3a-b, C2 a-b, C3 en D

5.2

De straftoemeting moet worden bepaald gelet op de aard en de objectieve ernst van de bewezen verklaarde feiten, de begeleidende omstandigheden en de persoonlijkheid van de beklaagden zoals die blijkt uit het strafrechtelijk verleden, de gezinstoestand en de arbeidssituatie voor zover bekend.

5.3

De door de beklaagden gepleegde strafrechtelijke feiten zijn objectief ernstig. De beklaagden moeten de normen die de overheid heeft uitgewerkt ter realisatie van het beleid inzake stedenbouw, ruimtelijke ordening en milieuvergunning respecteren. De rechtbank wijst er op dat de beklaagden hun individueel belang niet boven het algemeen belang – dat is gebaat met een goede ruimtelijke ordening – mogen laten prevaleren. Het zonder meer afwijken van een vergunning en de goedgekeurde plannen en vooral het negeren van stakingsbevelen houdt een flagrante inbreuk op de regels van ruimtelijke ordening in en dient in beginsel passend te worden gesanctioneerd. Eerste, tweede en zesde beklaagden beklagen zich totaal ten onrechte over een onwil van diverse overheden. Het is duidelijk dat de oorzaak voor de problemen waarmee zij zich thans geconfronteerd zien gelegen is bij de beklaagden zelf, die doelbewust de regels overtraden en negeerden om hun beoogde doel te bereiken. Deze beklaagden moeten beseffen dat niet zonder meer met oog op eigen privaat economisch gewin een handelsactiviteit die de draagkracht van een specifieke omgeving sterk belast kan opgestart worden. Het is de taak van de vergunningverlenende overheid er op toe te zien dat het evenwicht tussen algemeen belang – waaronder de zorg voor een goede ruimtelijke ordening valt – en louter particulier belang bewaard wordt. Eerste, tweede en zesde beklagde hebben enkel oog gehad voor eigen economisch voordeel en de goede ruimtelijke ordening werd hieraan ondergeschikt gemaakt. De impasse waarin de beklaagden verzeild lijken en waarover zij zich beklagen is dan ook enkel en alleen een gevolg van hun eigen handelen.

5.4

De eerste beklagde is thans   jaar en heeft een gunstig strafrechtelijk verleden.

De *tweede beklagde* is thans   jaar en heeft eveneens een gunstig strafrechtelijk verleden.

De *derde beklagde* is thans   jaar en heeft ook een gunstig strafrechtelijk verleden.

De *vierde beklagde* is thans   jaar en heeft ook een gunstig strafrechtelijk verleden.

De *zesde beklagde* is een vennootschap die werd opgericht op 2 mei 1995 door onder meer eerste en tweede beklagde. De vennootschap heeft een blanco strafregister.

5.5

De straftoemeting moet niet alleen de vergeldingbehoefte dienen maar ook de speciale en generale preventie. De op te leggen straf moet van aard zijn de beklagden ervan te weerhouden zich in de toekomst nog aan dergelijke feiten schuldig te maken en hen aansporen respect te betonen voor de regels die de samenleving op ruimtelijk en milieuvlak beogen te ordenen.

5.6

Door de verdediging wordt in ondergeschikte orde opgeworpen dat de redelijke termijn in strafzaken overschreden is en wordt gesteld dat dit enkel nog tot de louter schuldigverklaring aanleiding zou kunnen geven.

Er dient een onderscheid te worden gemaakt tussen enerzijds de vaststelling dat de redelijke termijn desgevallend werd overschreden en anderzijds de gevolgen van dergelijke overschrijding ten aanzien van de strafvordering en/of straftoemeting. Aldus dient in deze zaak eerst de concrete vaststelling te worden gedaan of de redelijke termijn overschreden is.

Verjaring en redelijke termijn in strafzaken lopen niet noodzakelijk samen (Chr. Van den Wyngaert, *Strafrecht, strafprocesrecht en internationaal strafrecht*, Maklu, 2003, 591). Een zaak kan nog niet verjaard zijn – zoals in casu – en toch kan vastgesteld worden dat de redelijke termijn is overschreden, en omgekeerd. De verjaringstermijn is derhalve geen werkelijke relevante toetssteen bij de beoordeling van de redelijke termijn.

Ook het begin- en eindpunt van de verjaring en de redelijke termijn kunnen verschillen, waar deze inzake verjaring wettelijk en zonder enige beoordelingsmarge vastliggen en waar deze inzake de redelijke termijn soeverein door de feitenrechter worden beoordeeld. Het beginpunt van de redelijke termijn is de “vervolging”, namelijk vanaf het moment dat een verdachte onder de dreiging van een strafrechtelijke vervolging leeft en dit een weerslag heeft op zijn persoonlijke toestand, m.n. dat hij verplicht was zijn verdediging voor te bereiden (vgl.: R. Declercq, *Beginnelen van strafrechtspleging*, Kluwer, 1999, nr. 1186). In de huidige zaak vallen het beginpunt van de redelijke termijn voor eerste en tweede beklagde en de verjaring quasi samen: de eerste feiten situeren zich omstreeks eind februari 1995 terwijl de eerste en de tweede beklagden op dit tijdstip verhoord werden en aldus in kennis waren van een mogelijke vervolging.

Het eindpunt inzake de verjaring is zoals hiervoor verduidelijkt, niet aan de orde. De vraag naar het eindpunt van de redelijke termijn, of meer bepaald de overschrijding hiervan, stelt zich wel. Hierbij is de objectieve vaststelling op zich dat het beginpunt van de redelijke termijn zich reeds begin februari 1995 situeert, niet voldoende om vast te stellen dat er een overschrijding is.

Deze beoordeling dient immers steeds *in concreto* te geschieden, waarbij in de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (E.H.R.M.) in wezen drie criteria worden vooropgesteld: de complexiteit van de zaak, het gedrag van de gerechtelijke overheid en het gedrag van de verdachte.

Complexiteit van de zaak

Er kan gesteld worden dat huidige zaak enige complexiteit was. Het betroffen diverse vaststellingen, waarbij de vergunningtoestand diende nagegaan te worden, terwijl anderzijds regularisatieaanvragen ingediend werden. Niettemin vertoonde de zaak niet dergelijke complexiteit dat deze een abnormaal lange duur van het onderzoek verantwoordde.

Gedrag van de beklaagden

Door eerste en tweede beklaagden werden regularisatieaanvragen ingediend. Dit op zich had de vervolgende overheid echter niet mogen verhinderen om toch al de zaak voor de rechter te brengen. Het gedrag van de beklaagden op zich heeft geen beslissende invloed gehad op de duur van het onderzoek, zonder dat hierop door de vervolgende instantie passend had kunnen worden ingespeeld, hoewel het natuurlijk normaal en redelijk is dat bepaalde niet dilatoire regularisatiepogingen toch enige kans worden geboden.

Gedrag van de gerechtelijk overheid

Hierbij kan enkel vastgesteld worden dat het opsporingsonderzoek diverse malen gedurende maanden en zelfs meer dan een jaar, volledig stil lag (o.a. stukken 86, 87, 89, 104, 141, subkaft I, strafdossier). Weliswaar is dit grotendeels een gevolg van het stilzitten van de toenmalige AROHM, die diverse malen werd aangeschreven om standpunt inzake een eventueel herstel over te maken. De procureur des Konings had aan het ongepaste stilzitten van AROHM een einde kunnen stellen, door de opdracht te geven de bevoegde ambtenaar terzake te verhoren of op enige andere meer alerte wijze het onderzoek te reactiveren. De rechtbank betoont tevens begrip voor de wisselende titularissen-substituten van het dossier, doch dit maakt op dit vlak geen rechtvaardigingsgrond uit en kan de beklaagden niet worden tegengeworpen.

Aldus kan niet anders dan vastgesteld te worden, dat er sprake was van een objectieve en concrete overschrijding van de redelijke termijn.

Gelet op de vaststelling dat de redelijke termijn in strafzaken in huidige zaak werd overschreden, stelt zich de vraag naar de gevolgen van deze overschrijding.

Waar het E.V.R.M. niet bepaalt welk gevolg aan de overschrijding van de redelijke termijn moet gegeven worden, stelde de Belgische rechtspraak dat dit niet de ontoelaatbaar van de strafvordering uitmaakte (Cass. 1 februari 1994, P. & B., 1994, 135; Cass., 9 december 1997, R.W., 1998-99, 14, noot J. Rozie) en is het sedert de invoering van artikel 21ter V.T. (wet van 30 juni 2000, B.S. 2 december 2000) een uitgemaakte zaak dat de gevolgen zijn van een strafvermindering tot een eenvoudige schuldigverklaring. Meer bepaald voorziet artikel 21ter V.T. Sv. drie mogelijkheden voor de strafrechter:

- de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring;
- een straf lager dan de wettelijke minimumstraf;
- een straf lager dan wat normaal zou zijn uitgesproken mocht de straf-

vervolgung de redelijke termijn niet hebben overschreden.

Bij de bepaling van de wijze en de mate van het herstel, dat onbetwistbaar moet voorzien worden, mag de rechtbank rekening houden met diverse zaken, o.m. de aard en ernst van de feiten, de impact van de strafvervolgung op de beklaagden als gevolg van de lange duur ervan en de houding van de beklaagden in de loop van het onderzoek.

De rechtbank stelt in huidige zaak vast dat de overschrijding van de redelijke termijn voor de beklaagden een toch belangrijke weerslag op hun persoonlijke toestand heeft gehad. Anderzijds dient rekening te worden gehouden met de ernst van de feiten, de hardnekkigheid waarmee eerste, tweede en zesde beklaagden stakingsbevelen negeerden en het belangrijk financieel voordeel dat uit de inbreuken werd gehaald.

In die omstandigheden is de rechtbank van oordeel dat voor de eerste, de tweede en de zesde beklaagde het opleggen van een geldboete lager dan de minimumgeldboete (rekening houdend met de verzwarende omstandigheid) als een passend herstel overeenkomstig artikel 21ter V.T. Sv. van de vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn dient te worden beschouwd.

Voor derde en vierde beklaagde dient enkel een veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring te worden opgelegd, als passend herstel voor de overschrijding van de redelijke termijn.

5.8

De rechtbank kan niet ingaan op de ondergeschikte vraag van de beklaagden tot het verlenen van de gunst van de opschorting van de uitspraak van veroordeling, waarover het openbaar ministerie telkens ongunstig advies verleende.

Opschorting van de uitspraak van veroordeling is voornamelijk ontstaan vanuit de bekommernis de korte (effectieve) gevangenisstraffen te vermijden (C. Van den Wyngaert, *Strafrecht, strafprocesrecht en internationaal strafrecht, Maklu, 2003, 418*). Daarenboven is het een sanctiemaatregel die de declassering van de betrokkene kan verhinderen: gezien er geen veroordeling wordt uitgesproken, zal de rechterlijke beslissing na afloop van de proeftermijn niet vermeld worden in het strafregister van de betrokken beklaagde (L. Dupont, R. Verstraeten, *Handboek Belgisch strafrecht, Acco, 1989, 939*).

Gezien de rechtbank van oordeel is dat aan de beklaagden alleszins geen gevangenisstraf dient te worden opgelegd, is de bekommernis om een korte gevangenisstraf te vermijden niet aan de orde. De opschorting die een uitdrukkelijk gunst is, dient in huidig geval dan ook voornamelijk vanuit het criterium van het gevaar voor declassering bij een veroordeling te worden beoordeeld. Hierbij valt niet in te zien hoe de hierna in het beschikkende gedeelte van huidig vonnis opgelegde bestrafing op onherstelbare en onevenredige wijze de declassering van de beklaagden zou kunnen bewerkstelligen en door de betrokken beklaagden werd hiervoor ook geen enkele argumentatie aangebracht. Bovendien is gezien het economisch motief van beklaagden een geldboete als de meest passende sanctie te beschouwen.

5.9

De eerste en tweede beklaagden werden nog niet veroordeeld tot een criminele straf of tot een correctionele gevangenisstraf van meer dan twaalf maanden en er mag worden gehoopt dat zij zich niet meer aan dergelijke feiten zullen schuldig maken. Er kan dan ook uitstel van tenuitvoerlegging worden verleend voor een gedeelte van de opgelegde geldboete, zoals in het beschikkend gedeelte van dit

vonnis nader bepaald.

6. Herstelvorderingen

6.1

Door de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur werd een herstellvordering ingeleid strekkende tot uitvoeren van de volgende bouw – of aanpassingswerken:

- de sloping van de berging voor meubelen, de veranda en de orangerie, evenals de verwijdering van de parkings in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied met ecologisch belang en de buitenterrassen aansluitend bij de te realiseren beeldentuin, zoals aangegeven op de plannen, uit te voeren binnen de 4 maanden na het bekomen van de regularisatievergunning;
- de oppervlakte van het aan te leggen tuinterras (ter vervanging van de veranda) dient te allen tijde beperkt te blijven tot het maximum van de te verwijderen veranda;
- ter integratie van het gebouwencomplex in zijn omgeving dient rond de gebouwen een degelijke groenaanleg gerealiseerd te worden en in stand gehouden; dit dient te gebeuren in het eerste plantseizoen volgend op het bekomen van de regularisatievergunning en moet bestaan uit streekeigen heesters en bosgoedplanten, in combinatie met hoogstammige bomen;

Een dwangsom van 500,00 euro per dag vertraging in uitvoering binnen de gestelde termijn werd gevorderd.

Tevens werd het staken van het strijdig gebruik gevorderd namelijk de voor het publiek toegankelijke ruimten mogen onder geen enkel beding als feestzaal worden gebruikt; ze kunnen enkel de functie van taverne en/of restaurant vervullen. Een dwangsom van 5.000,00 euro per dag vertraging in uitvoering binnen de gestelde termijn werd gevorderd.

Tevens werd de machtiging tot ambtshalve uitvoering van de uitspraak gevorderd.

6.2

Door en namens het college van burgemeester en schepenen werd op de terechtzitting van 16 oktober 2006 een vordering tot herstel ingediend strekkend tot het herstel in de oorspronkelijke toestand, wat impliceert:

- verwijdering van de parkings aangelegd in het landelijk waardevol agrarisch gebied met ecologisch belang en gesitueerd langs beide zijden van ter hoogte van huisnummer en herstel van de oorspronkelijke bodem met streekeigen en natuurlijke vegetatie;
- verwijdering van de buitenterrassen aansluitend bij de te realiseren beeldentuin en herstel van de oorspronkelijke bodem met streekeigen en natuurlijke vegetatie;
- aanleg van een groenaanleg rond de gebouwen bestaande uit streekeigen heesters en bosgoedplanten in combinatie met hoogstammige bomen;

Een dwangsom van 500,00 euro per dag vertraging in uitvoering binnen de gestelde termijn werd gevorderd.

Tevens werd het staken van het strijdig gebruik gevorderd, namelijk de voor het publiek toegankelijke ruimten niet gebruiken als feestzaal. Een dwangsom van 5000,00 euro per dag vertraging in uitvoering binnen de gestelde termijn werd hiervoor gevorderd.

Tevens werd de machtiging tot ambtshalve uitvoering van de uitspraak gevorderd.

6.3

Het verweer van de verdediging dat de herstellvorderingen onontvankelijk zouden zijn omdat deze niet in de dagvaarding vermeld worden, raakt kant noch wal. De publieke rechtsvordering tot herstel is immers aanhangig bij de strafrechter van zodra deze op de hoogte is van de herstellvordering van de bevoegde overheid, hetzij naar aanleiding van het aanhangig maken van de strafvordering voor zover de herstellvordering op dat ogenblik zich reeds in het strafdossier bevindt – zoals dit in huidige zaak het geval is voor de herstellvordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur, hetzij op het tijdstip waarop de door de regelmatig door de strafvordering gevatte strafrechter kennis neemt van de gemotiveerde wilsbeschikking van de overheid, zoals in huidige zaak op de terechtzitting dd. 16 oktober 2006 geformuleerd door het college van burgemeester en schepenen van de stad Dendermonde als eiser in herstel (vgl. P. Vansant, *De herstelmaatregel in het Vlaamse decreet ruimtelijk ordening*, Kluwer, 2006, 219). Het stellen van een prejudiciële vraag aan het Arbitragehof, zoals gevraagd door de verdediging, is geenszins aan de orde.

6.4

Artikel 198bis van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening zoals ingevoegd door artikel 11 van het voormelde decreet van 4 juni 2003, bepaalt dat de regels inzake het in te winnen eensluitend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid pas in werking treden nadat de Hoge Raad voor het Herstelbeleid is opgericht en het huishoudelijk reglement is goedgekeurd. Op 16 december 2005 werd het huishoudelijk reglement goedgekeurd. Alle na deze datum ingediende herstellvorderingen van de publieke overheden moeten aan een voorafgaand eensluitend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid worden voorgelegd. Hierbij moeten ook als ingediend worden beschouwd de herstellvorderingen die (bij brief) bij het parket werden ingediend.

Ten aanzien van herstellvorderingen die volgens de overgangsregeling bij de rechtbank aanhangig werden gemaakt – zoals de herstellvordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur - kan de rechtbank soeverein beslissen of er al dan niet nood is om het advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid in te winnen (vgl. P. Vansant, *De herstelmaatregel in het Vlaamse decreet ruimtelijke ordening*, Kluwer, 2006, nr. 229). De rechtbank is van oordeel dat dit advies met betrekking tot de herstellvordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur geenszins moet ingewonnen worden, te meer de Hoge Raad voor het Herstelbeleid ook bevoegd is om een eensluitend advies te verlenen over de opstarting van de ambtshalve uitvoering van het vonnis of arrest door de stedenbouwkundig inspecteur. Het vragen van een advies zou niet alleen de afhandeling van de zaak node-loos vertragen, doch tevens de Hoge Raad voor het Herstelbeleid node-loos belasten.

Ten aanzien van de herstellvordering van het college van burgemeester en schepenen dient te worden vastgesteld dat het vereiste eensluitend advies van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid niet werd ingewonnen, waar deze herstellvordering nochtans duidelijk buiten en na de overgangsregeling werd ingeleid. Niettemin dient het voorafgaande advies zich niet aan als een ontvankelijkheidsvoorwaarde. In artikel 149, § 1, eerste lid DORO valt immers enkel te lezen dat het eensluitend advies van HRHB de door de rechter bevolen herstelmaatregel moet voorafgaan. Zo gelezen dient deze adviesverplichting zich *niet* aan als een ontvankelijkheidsvoorwaarde voor het instellen van de herstellvordering door die besturen. Er is geen (andere) wettelijke bepaling die deze

adviesvereiste als een ontvankelijkheidsvereiste voor het instellen van de herstellvordering door de besturen als eisers in herstel, bestempelt. Bijgevolg is het in die lezing mogelijk dat deze besturen hun herstellvordering instellen voor de straf- of voor de civiele rechter zonder dat advies en zonder dat de herstellvordering daarom als onontvankelijk zal kunnen worden afgewezen door de rechter.

6.5

Het decreet van 18 mei 1999 (art. 149 § 1, eerste lid) stelt duidelijk dat het bevelen door de rechter van de herstelmaatregelen (herstellen in de oorspronkelijke toestand, staken strijdig gebruik, uitvoeren bouw- en/of aanpassingswerken, betalen van een geldsom gelijk aan de meerwaarde) gebeurt *op vordering* van gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur of het college van burgemeester en schepenen van het grondgebied waar de handelingen werden uitgevoerd. De keuze van de gepaste maatregel komt derhalve toe aan de bevoegde overheid en niet aan de rechtbank. De rechtbank kan derhalve geenszins een meerwaardevordering in de plaats stellen, zoals gevraagd door de verdediging. Bovendien blijkt in huidig geval de meerwaardemaatregel onmogelijk, nu er sprake is van inbreuk op stakingsbevelen.

De rechter moet de interne en externe wettigheid van deze vordering toetsen en of zij strookt met de wet, dan wel of zij berust op machtsoverschrijding of machtsafwending. Meer bepaald dient de rechtbank hierbij na te gaan of de beslissing van het bestuur om een bepaalde herstelmaatregel op te leggen uitsluitend met het oog op een goede ruimtelijke ordening is genomen. Indien een vordering zou steunen op motieven vreemd aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van de goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is, dient de rechter deze vordering zonder gevolg te laten (Cass. 3 juni 2005, www.cass.be). Nochtans mag de rechter geenszins de gevorderde maatregel op haar opportuniteit beoordelen; als de gevorderde herstelmaatregel met de wet strookt, moet de rechter deze inwilligen. Volgens recente en door deze rechtbank bijgevallen cassatierechtspraak (Cass. 15 juni 2004, www.cass.be, met conclusie rolnummer en nummer zijn de rechtbanken niet bevoegd zijn om de opportuniteit te beoordelen van een gevorderde herstelmaatregel, maar moeten zij de toetsing beperken tot de externe en interne wettigheid en mogen (en moeten) zij dus slechts nagaan of de beslissing in overeenstemming is met de wet dan wel op machtsoverschrijding of machtsafwending berust. Tot die wettigheidstoetsing behoort het nagaan of de beslissing van de bevoegde overheid werd genomen uitsluitend met het oog op een goede ruimtelijke ordening met de verplichting om indien zou blijken dat de beslissing steunt op motieven vreemd aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van de goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is, de herstellvordering zonder gevolg te laten, zoals hiervoor vermeld. Een beoordeling dat de herstellvordering kennelijk onredelijk is en dat het voordeel dat het herstel zou meebrengen voor de goede ruimtelijke ordening geenszins opweegt tegen het last die daaruit voortvloeit voor de overtreder houdt geen opportuniteitsbeoordeling in maar kan worden bestempeld als een wettigheidstoetsing.

De grondslag van een herstellvordering is niet zozeer een bepaald misdrijf, maar wel de stedenbouwkundige verplichting die moet worden nageleefd en waarvan de niet-naleving ook strafrechtelijk wordt gesanctioneerd (Cass. 15 november 2005, www.cass.be). Het tenietdoen van de materiële gevolgen van het misdrijf, wat ook de aard van dit misdrijf is, verhindert dat een met de wet strijdige toestand blijft bestaan en dat de overtreder het voordeel van de door hem of haar begane overtreding behoudt.

6.6

De ingediende herstellvorderingen zijn naar het oordeel van de rechtbank nog

steeds noodzakelijk om aan de gevolgen van de beschreven misdrijven een einde te stellen en legt aan de beklagden geen kennelijk onredelijke lasten op. Tot deze herstellvorderingen werd beslist door bevoegde instanties met inachtneming van de substantiële vormvoorschriften. Er blijkt niet dat deze beslissingen werden genomen met machtsafwending, machtsoverschrijding of miskening van enig beginsel van behoorlijk bestuur. De herstellvorderingen stroken dan ook met de wet en werden uitsluitend met het oog op de goede ruimtelijke ordening genomen. De herstellvorderingen zijn wel zonder voorwerp geworden wat betreft de berging voor meubelen, de orangerie en de veranda en dit gelet op het uiteindelijk uitgevoerde vrijwillig herstel.

6.7

Door de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur en het college van burgemeester en schepenen werd gevraagd een dwangsom op te leggen. Dwangsommen van respectievelijk 500,00 euro en 5.000,00 per dag – zoals hierna in het dictum bepaald – moeten als een gepaste aansporing worden beschouwd voor de beklagden om uitvoering te geven aan de opgelegde herstelmaatregel. Er mag niet uit het oog worden verloren dat een ambtshalve uitvoering bijzondere kosten voor de gemeenschap zal veroorzaken, die door de effectieve dwang die uitgaat van de opgelegde dwangsommen kan vermeden worden, te meer in het concrete geval de eerste, tweede en zesde beklagden niet geneigd blijken zich zonder meer te schikken naar opgelegde herstelmaatregelen, zoals zij door middel van het doorbreken van stakingsbevelen ook aangaven.

Gezien de hiervoor in de tenlasteleggingen en hierna vermelde artikelen:

Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, art. 11, 12, 14, 21 tot en met 23, 31 tot en met 37, 40 en 41 ;

Wetboek van strafvordering, art. 3 V.T., 161, 162, 179, 182, 184, 185, 189, 190, 190ter, 191, 194 en 195;

Strafwetboek, art. 2, 5, 38, 39, 40, 44, 50, 65, eerste lid, 66, 100;

Koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende tarief in strafzaken, art. 91, zoals gewijzigd door het koninklijk besluit van 11 december 2001 betreffende de invoering van de euro in de regelgeving inzake justitie ;

Verordening (EG) nr. 974/98 Raad van 3 mei 1998 over de invoering van de euro, art. 1, 2, 3 en 14 ;

Verordening (EG) nr. 1103/97 Raad van 17 juni 1997 over enkele bepalingen betreffende de invoering van de euro, art. 1, 4 en 5 ;

Verordening (EG) nr. 2866/98 Raad van 31 december 1998 over de omrekening-skoersen tussen de euro en de munteenheden van de lidstaten ;

Wet van 26 juni 2000 betreffende de invoering van de euro in de wetgeving die betrekking heeft op aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de grondwet, art. 2, 3, 4 en 6 ;

Wet van 30 oktober 1998 betreffende de euro, art. 3 tot 6 ;

Koninklijk besluit van 30 oktober 1998 tot vaststelling van de datum van inwerking van de bepalingen van de wet van 30 oktober 1998;

Wet van 29 juni 1964, art. 1, 6 en 14.

OM DEZE REDENEN, DE RECHTBANK

RECHTDOENDE OP TEGENSPRAAK

STELT vast dat aan de eerste, tweede en zesde beklaagde bij vonnis van 3 april 2006 kennis werd gegeven van een eventuele voeging van de verzwarende omstandigheid voorzien in artikel 66 van het Stedenbouwdecreet en artikel 146 DORO.

SPREEKT vijfde beklaagde vrij wegens de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen A3a en C3 en ontslaat hem van verdere rechtsvervolging zonder kosten;

VERKLAART de beklaagden schuldig als volgt:

- eerste beklaagde aan de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen A 1a-b-c, A2, A3a-b, B1-2, C1, C2 a-b, C3 en D
- tweede beklaagde aan de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen A 1a-b-c, A2, A3a-b, B1-2, C1, C2 a-b, C3 en D
- derde beklaagde aan de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen A 1b-c, B1, B2, C1
- vierde beklaagde aan de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen A1b en C1
- zesde beklaagde aan de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen A 1a , A2, A3a-b, C2 a-b, C3 en D

TOEPASSING makend van artikel 65, eerste lid van het Strafwetboek en artikel 21ter V.T. Sv.;

VEROORDEELT de eerste beklaagde voor de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen A 1a-b-c, A2, A3a-b, B1-2, C1, C2 a-b, C3 en D samen tot een geldboete van **DUIZEND euro** , vermeerderd met 45 deciem (x 5,5), gebracht op 5.500 euro;

GELAST gedurende een proeftermijn van drie jaren **gewoon UITSTEL** van tenuitvoerlegging van een **gedeelte groot 500,00 euro** van de opgelegde geldboete van 1.000,00 euro;

ZEGT dat bij niet betaling binnen de door de wet bepaalde termijn de lastens deze beklaagde hierboven uitgesproken geldboete van 1.000,00 euro, kan worden vervangen door een gevangenisstraf van 90 dagen en bepaalt het met uitstel opgelegde gedeelte op 45 dagen;

ZEGT voor recht dat overeenkomstig artikel 14 § 1 van de wet van 29 juni 1964, het uitstel van rechtswege wordt herroepen ingeval gedurende de proeftijd een nieuw misdrijf is gepleegd, dat veroordeling tot een criminele straf of hoofdgevangenisstraf van meer dan zes maanden zonder uitstel ten gevolge heeft gehad.

VEROORDEELT de tweede beklaagde voor de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen A 1a-b-c, A2, A3a-b, B1-2, C1, C2 a-b, C3 en D samen tot een geldboete van **DUIZEND euro**, vermeerderd met 45 deciemen (x 5,5), gebracht op 5.500 euro;

GELAST gedurende een proeftermijn van drie jaren **gewoon UITSTEL** van tenuitvoerlegging van een **gedeelte groot 500,00 euro** van de opgelegde geldboete van 1.000,00 euro;

ZEGT dat bij niet betaling binnen de door de wet bepaalde termijn de lastens deze beklaagde hierboven uitgesproken geldboete van 1.000,00 euro, kan worden vervangen door een gevangenisstraf van 90 dagen en bepaalt het met uitstel opgelegde gedeelte op 45 dagen;

ZEGT voor recht dat overeenkomstig artikel 14 § 1 van de wet van 29 juni 1964, het uitstel van rechtswege wordt herroepen ingeval gedurende de proeftijd een nieuw misdrijf is gepleegd, dat veroordeling tot een criminele straf of hoofdgevangenisstraf van meer dan zes maanden zonder uitstel ten gevolge heeft gehad.

SPREEKT de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring uit van derde beklaagde voor de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen A 1b-c, B1, B2, C1

SPREEKT de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring uit van de vierde beklaagde voor de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen A1b en C1

VEROORDEELT de zesde beklaagde voor de feiten voorwerp van de tenlasteleggingen A 1a, A2, A3a-b, C2 a-b, C3 en D samen tot een geldboete van **DUIZEND euro**, vermeerderd met 45 deciemen (x 5,5), gebracht op 5.500 euro;

* *

SPREEKT bovendien in hoofde van de eerste, tweede, derde, vierde en zesde beklaagde ELK de verplichting uit om een bedrag van 25,00 euro, met 45 opdecimen (x 5,5) verhoogd, 137,50 euro bedragende, te betalen bij wijze van bijdrage tot financiering van het Fonds tot financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden;

LEGT aan de eerste, tweede, derde, vierde en zesde beklaagde ELK bovendien een vergoeding op van 25,00 euro bedoeld door artikel 91 koninklijk besluit van 28 december 1950 houdende tarief in strafzaken;

BEGROOT de gerechtskosten in hun geheel op de som van 242,04 euro.

LEGT de kosten in hoofde van de vijfde beklagde in hun geheel begroot op de som van 5,28 euro ten laste van de Belgische Staat.

VEROORDEELT de eerste, tweede en zesde beklagde hoofdelijk tot 3/4 en derde en vierde beklagde elk tot 1/8 van het overige deel van de gerechtskosten.

BEVEELT de veroordeelden

op vordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur en het college van burgemeester en schepenen van _____ tot het uitvoeren van de volgende bouw – of aanpassingswerken:

- de verwijdering van de parkings in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied met ecologisch belang en de buitenterrassen aansluitend bij de te realiseren beeldentuin, zoals aangegeven op de plannen, uit te voeren binnen de 4 maanden na het bekomen van de regularisatievergunning;
- de oppervlakte van het aan te leggen tuinterras (ter vervanging van de veranda) dient te allen tijde beperkt te blijven tot het maximum van de te verwijderen veranda;
- ter integratie van het gebouwencomplex in zijn omgeving dient rond de gebouwen een degelijke groenaanleg gerealiseerd te worden en in stand gehouden; dit dient te gebeuren in het eerste plantseizoen volgend op het bekomen van de regularisatievergunning en moet bestaan uit streekeigen heesters en bosgoedplanten, in combinatie met hoogstammige bomen;

VERKLAART deze herstelvorderingen zonder voorwerp wat betreft de sloping van de berging voor meubelen, de veranda en de orangerie;

ZEGT voor recht dat op vordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur en het college van burgemeester en schepenen door de veroordeelden hoofdelijk een dwangsom zal worden verbeurd van 125,00 euro per dag vertraging in de nakoming dit bevel;

BEVEELT op vordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur en het college van burgemeester en schepenen het staken van het strijdig gebruik namelijk de voor het publiek toegankelijke ruimten mogen onder geen enkel beding als feestzaal worden gebruikt; ze kunnen enkel de functie van taverne en/of restaurant vervullen.

ZEGT voor recht dat op vordering van de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur en de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur door de veroordeelden hoofdelijk een dwangsom zal worden verbeurd van 5.000,00 euro per dag vertraging in de nakoming dit bevel;

BEVEELT dat voor het geval dat de vermelde herstelmaatregelen niet binnen de voormelde termijn werden uitgevoerd, de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur en het college van burgemeester en schepenen ambtshalve in de uitvoering van de herstelmaatregel zal kunnen voorzien overeenkomstig artikel 153 al. 1 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening;

Aldus uitgesproken in openbare terechtzitting van
TWEËËNTWINTIG DECEMBER TWEEDUIZEND EN ZES

Aanwezig :

alleenrechtsprekend rechter in strafzaken.
substituut-Procureur des Konings
griffier.